

РОЗВИТОК АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

О. І. Лугова,

*канд. екон. наук, старший викладач кафедри
обліку і оподаткування, Миколаївський національний
аграрний університет, м. Миколаїв, Україна*

І. В. Нестерчук,

*здобувач вищої освіти обліково-фінансового
факультету, Миколаївський національний
аграрний університет, м. Миколаїв, Україна*

*Анотація: Досліджено розвиток аудиторських послуг в Україні у сучасних умовах.
Виявлено тенденцію все більшого звертання до аудиторських фірм з метою перевірки
бухгалтерського обліку та фінансової звітності.*

*Ключові слова: аудит, аудиторська діяльність, бухгалтерський облік, фінансова
звітність, аудиторські фірми.*

З розвитком ринкових відносин одним із основних елементів в інфраструктурі економіки стала аудиторська діяльність. Значимість надання аудиторських послуг з кожним роком зростає, оскільки для ефективного функціонування суб'єктів господарювання необхідна довіра покупців, постачальників, кредиторів та інвесторів. Вихід підприємств на міжнародний фінансовий ринок зобов'язує компанії залучати аудиторів для отримання аудиторського висновку та зміцнення довіри інвесторів. Проведення аудиторських перевірок сприяє правильному оформленню фінансових документів підприємств, підвищенню ефективності управління ризиками та прозорості розвитку бізнесу в Україні.

Аудит є одним із необхідних інструментів для контролю та управління економікою, а особливо важливу роль відіграє у бухгалтерському обліку підприємства. Аудит – перевірка аудитором публічного бухгалтерського обліку, показників фінансової звітності, первинних документів та іншої інформації про фінансово–господарську діяльність суб'єктів господарювання з метою визначення правильності всіх записів, заповнених звітностей, і головне – відповідність до

чинного законодавства та норм. Аудиторська діяльність – професійна незалежна діяльність аудиторів, суб'єктів аудиторської діяльності (САД), зареєстрованих у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності з надання аудиторських послуг. Аудит проводиться виключно сертифікованими аудиторами або від імені фірми, або особисто як фізична особа-підприємець.

Основним законодавчо–нормативним документом, який визначає правові засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності в Україні та регулює відносини, що виникають при її провадженні є Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 року. Він вступив у силу 1 жовтня 2018 року, діє відповідно до стандартів ЄС. Три роки – досить короткий термін, аби закон був достатньо сформований та підлаштований до аудиторської діяльності, і навпаки. Ще однією проблемою в наш час є пандемія Covid–19, яка призупиняє розвиток та вдосконалення закону, адже сьогоднішні умови відрізняються від тих, що були декілька років тому. І вже тут виникає розбіжність між законом та реальністю в аудиторській діяльності [1, 2, 3].

У сучасних умовах все частіше суб'єкти економіки України почали звертатись до аудиторських фірм для проведення аудиту на своїх підприємствах. Розвиток на ринку фірм та компаній у сфері аудиту зумовлене збільшенням замовлень на його проведення. Серед замовників найбільше спостерігається велика частка керівників великих компаній, які за рахунок розширення своєї діяльності, не можуть повністю контролювати фінансові справи у всіх підрозділах. Ще однією умовою на сьогодні є кризове становище економіки, через що більшість українських підприємств діє в умовах нестабільності та жорсткої конкуренції на ринку. Аби втримати свої позиції, у такій ситуації необхідно уникати фінансових прорахунків та застосовувати ефективні методи управління на підприємстві [1].

Навіщо взагалі розвивати аудит в Україні? У наш час у світі все побудовано на довірі, але її потрібно спочатку заробити. Основним інструментом для «отримання» довіри у світовій економіці слугує аудит. Що це означає? Майбутні

партнери та інвестори все більше уваги звертають на те, чи пройшов успішно аудит зацікавлене ними підприємство. Особлива увага звертається на ведення бухгалтерського обліку та відсутності кримінальних правопорушень. Збільшення частки проведення аудиту приверне нових потенційних інвесторів із-за кордону, та збільшить кількість партнерів на українському ринку [1, 3].

Станом на 31 грудня 2020 року в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності знаходилося 893 САД, з них 851 – аудиторська фірма та 42 фізичних осіб–підприємців. Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності – автоматизована система щодо збирання, накопичення, захисту та наданням повної інформації про аудиторів та аудиторських фірм на право здійснення аудиторської діяльності в Україні. Також було зареєстровано 2713 сертифікованих аудиторів що на 7 аудиторів менше ніж у 2019 р. (2720 аудиторів станом на 31.12.2019). Загалом за 2020 р. було проведено 5965 обов'язкових перевірок фінансової звітності та 2245 ініціативних [2].

Аудит є досить новим невідосконаленим напрямом в Україні, тому неповністю вивчений та існує багато суперечностей і недоліків. Головним недоліком є саме законодавча база, в котрій наявні деякі розбіжності та не уточнені моменти. Вона є запорукою проведення якісного аудиту та «отриманням» довіри підприємства для залучення нових партнерів. Так як аудиторська галузь розвивається дуже швидко, закони потрібно змінювати майже не щодня. Саме у цьому часовому розриві формуються проблеми, які є досить вагомими, а реагувати на них потрібно дуже швидко. Допомагає у цьому світовий досвід, який сформований з роками та схожим вирішенням проблем на практиці. Але потрібно пам'ятати – деякі методи усунення проблем в одній країні не завжди можуть допомогти в іншій [1, 2, 3].

Зараз спостерігається тенденція поступового переходу національних систем звітності, таких як US GAAP у США або UK GAAP у Великій Британії, до Міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS). Фактично весь світ поступово переходить на IFRS. Швидше за все, згодом цей процес успішно завершиться і буде єдиний світовий стандарт фінансової звітності. І тоді для

інвестора не буде проблем із розумінням фінансового стану компанії незалежно від того, в якій країні вона провадить діяльність. Тому, основне завдання України полягає у впровадженні системи звітності максимально наближеної до IFRS.

Таким чином, в Україні планка вимог до якості надання аудиторських послуг з кожним роком підвищується, що безпосередньо підтверджується активним використанням міжнародних стандартів аудиту (МСА), високих норм професійної етики, зростання вимог до професійної підготовки кадрів та ролі контролю якості.

З розвитком ринку аудиторських послуг, професійним зростанням аудиторів спостерігається збільшення обсягів надання консалтингових послуг як у питаннях податкової та юридичної діяльності, так і у впровадженні більш ефективних систем управління та господарювання. Таким чином, аудит набуває все більшого значення для вирішення сучасних проблем залучення інвестицій, зміцнення фінансів держави та зростання економіки країни.

Література

1. Жукова Т. А., Ганус І.С., Плікус І.Й. Аналіз ринку аудиторських послуг в Україні. *Вісник СумДУ, серія «Економіка»*. 2019. №2. URL : <https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/media/attachments/2019/12/17/8-63-69.pdf> (дата звернення 17.10.2021)
2. Інформація про стан аудиторської діяльності у 2020 р. Аудиторська Палата України. 2020. URL : <http://surl.li/anmha> (дата звернення 17.10.2021)
3. Мулик Я. І. Аудиторська діяльність в Україні: сучасний стан, реформування та розвиток. *Агросвіт*. 2020. №7. URL : http://www.agrosvit.info/pdf/7_2020/7.pdf (дата звернення 17.10.2021)

***Abstract:** The development of audit services in Ukraine in modern conditions is studied. There is a tendency to increasingly turn to audit firms to verify accounting and financial reporting.*

***Keywords:** audit, auditing, accounting, financial reporting, audit firms.*